

ΝΙΚΟΣ ΒΕΤΤΑΣ

Γενικός διευθυντής
του ΙΟΒΕ

Σ. 40-41

Προτεραιότητες οικονομικής

Σε μια χώρα που ουσιαστικά χρεοκόπησε πριν από λίγα μόλις χρόνια και έχει πληγεί και από ακόλουθες κρίσεις, η σκέψη πως η Διεθνής Εκθεση Θεσσαλονίκης προσφέρεται για διαγωνισμό «παροχών» θα ήταν ιδιαίτερα επικίνδυνη. Όμως, με ανοικτή την πρόκληση επίτευξης υψηλών ρυθμών μεγέθυνσης τα επόμενα χρόνια, θα ήταν αναγκαία η περιγραφή σαφούς κατεύθυνσης και πλαισίου πολιτικών στο επόμενο διάστημα.

Η ελληνική οικονομία έχει πλέον ξεφύγει από την περιοχή της κρίσης, έχει αναστρέψει την υποβάθμιση σε κρίσιμους τομείς και ανακτάσει σημαντικό απόθεμα αξιοπιστίας. Βρίσκεται όμως ακόμη σε χαμηλό επίπεδο, τόσο λόγω των προηγούμενων κρίσεων όσο και αδυναμιών του παραγωγικού της υποδείγματος. Χωρίς μια κατεύθυνση αλλαγών, είναι ιδιαίτερα

**News
analysis**

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ

αμφίβολο κατά πόσο τα εισοδήματα στη χώρα θα μπορούν να αυξηθούν, πλησιάζοντας τις άλλες ευρωπαϊκές. Τέτοιες αλλαγές είναι απαραίτητες στο ευρύ φάσμα του δημόσιου τομέα και των αγορών και δεν αποτελούν μια εφάπαξ υποχρέωση, αλλά ανάγκη συνεχούς εκσυγχρονισμού της οικονομίας, ώστε να επωφελείται και από τις διεθνείς τάσεις. Όμως, υπάρχουν δύο περιοχές άμεσης προτεραιότητας.

Η πρώτη αφορά την ενδυνάμωση της νέας γενιάς, ιδίως μέσα από το

εκπαιδευτικό σύστημα. Τα παιδιά στη χώρα τα επόμενα χρόνια θα είναι όλο και λιγότερα και μόνο αν εφοδιάζονται με κρίσιμες δεξιότητες και πολύπλευρη μόρφωση μπορεί να υπάρχει θετική προοπτική. Στη βρεφονηπιακή αγωγή και προσχολικό επίπεδο, η ανάπτυξη ενός υψηλής ποιότητας συστήματος, όπου όλοι θα έχουν δωρεάν πρόσβαση, αποτελεί αναγκαία βάση για κοινωνικούς όσο και οικονομικούς λόγους. Στην υποχρεωτική εκπαίδευση, υπάρχει ανάγκη στροφής προς προγράμματα και διαδικασίες που θα προσφέρουν ουσιαστική γνώση και θα διευκολύνουν τη διερεύνηση προσωπικών κλίσεων και ικανοτήτων. Στην τεχνική εκπαίδευση υπάρχει κενό, αποκόπτοντας πολλούς νέους από την παραγωγή. Στα πανεπιστήμια εκκρεμεί η διεθνοποίηση και ουσιαστική αυτονομία, με παραγωγή

πολιτικής

γνώσης που θα στηρίξει μια οικονομία υψηλής αξίας.

Η δεύτερη περιοχή αφορά την αμοιβή της εργασίας, ιδίως της μισθωτής. Η αύξηση των καθαρών πραγματικών μισθών είναι η βάση για τη συνολική ανάπτυξη της οικονομίας με βιώσιμους όρους, προϋποθέτει όμως σταδιακή αλλαγή προσανατολισμού της. Αν και η ανεργία έχει περιοριστεί και οι αμοιβές σε πολλούς κλάδους αυξηθεί, υπάρχει μια διπλή δύναμη ανάσχεσης στην προοπτική αύξησης των μισθών. Από τη μια πλευρά, οι περισσότερες θέσεις εργασίας είναι σε επιχειρήσεις και τομείς σχετικά χαμηλότερης αξίας. Από την άλλη, η διπλή υψηλή φορολογική και ασφαλιστική επιβάρυνση, μετά τα πρώτα χαμηλά εισοδήματα, δεν επιτρέπει την ουσιαστική αύξησή τους. Συνδυαστικά, ως αποτέλεσμα πολλοί εργαζόμενοι ωθούνται σε άτυπες ή

υποβιβασμένες μορφές εργασίας ή μεταναστεύουν.

Αν και υπάρχουν πολλές ανάγκες παρέμβασης και διαφορετικές πολιτικές προσεγγίσεις, η ανάγκη στήριξης των νέων μέσα από ένα ποιοτικά ανώτερο εκπαιδευτικό σύστημα και η προτεραιότητα στη διευκόλυνση των εργαζομένων να αποκτήσουν υψηλότερους μισθούς με βιώσιμο τρόπο, είναι δυο πόλοι γύρω από τους οποίους μπορούν να αρθρωθούν επιμέρους μέτρα πολιτικής και να δημιουργηθούν κοινωνικές συναινέσεις. Χωρίς ουσιαστική βελτίωση στην εκπαίδευση και κίνητρα για εργασία υψηλής αξίας, η χώρα κινδυνεύει να παγιδευτεί σε χαμηλά επίπεδα ευημερίας στα επόμενα χρόνια.

Ο Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών